СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 145. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 24-го ЧЕРВНЯ 1949. — No. 145. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 24, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СЕНАТ ПРОТИ КОНФІСКУВАННЯ ЗАВОДІВ ПІДЧАС СТРАЙКУ

Вашингтон, 22. червня. — Від півтретя тижня ведеться в сенаті дискусія над введенням нового робітничого закону на місце теперішнього Акту Тефта-Гартлі. У новім законопроєкті сенат досі затримав кілька постанов з Акту, а тільки деякі рішив змінити. Одною з найбільше спірних точок у цій дискусії є справа конфіскування президентом заводів на випадок крайньої потреби, коли б у них вибух страйк. Ця справа прийшла під голосування при двох нагодах у середу і оба рази сенат її відкинув. Перша пропозиція вийшла від сенаторів Пола Доґлеса й Джорджа Айкена, щоб уряд, на випадок загрози страйку підчас національної необхідности, мав право сконфіскувати на девятьдесять днів такі заводи і не допустити до страйку. Пропозиція містила теж постанову, що дохід з таких підприємств у тому часі мав іти до федерального скарбу. Цю точку відкинув сенат 55 голосами проти 27. Після того сенатор Ирвинґ Айвес поставив внесок, щоб на випадок крайньої потреби президент звернувся до конгресу окремо в кожнім випадку страйку, щоб вирішити цю справу. Цей внесок відкинув сенат 67 голосами проти 15. Тому, що сенат відкинув обі пропозиції, сенатські провідники шукають за дальшою формулою, що зробити з загрозою страйків на випадок національної необхідности, коли йде про забезпеку країни або здоровя населення.

ЯК ДОВІДАТИСЯ ВІД КОМУНІСТІВ ПРО ЇХНІ ТАЙНІ ПЛЯНИ ДЛЯ НАСИЛЬНОГО СКИНЕННЯ УРЯДУ.

Ню Йорк. — Щойно у шостому дні переслухування як добровільного свідка комуністичного лідера Гілберта Ґріна, обвинуваченого разом з іншими комуністичними членами Американського Політбюра, вдалося прокураторові видістати признання від свідка, що комуністи приготовляли насильне скинення американського уряду. Це признав самий підсудний, коли перечитано ввесь зміст своєї промови, виголошеної по радіо 30 березня 1947 р., коли він кандидував на посадника міста Шикаґа з рамені Комуністичної партії. Початково оборона домагалася допущення цієї промови до судових актів, за виїмком останніх трьох параграфів, у яких говорилося про насильне скинення уряду. Проти допущення цієї промови заявився прокуратор. Коли ж на домагання прокуратора Ґрін усно переповів зміст згаданих параграфів і заявив, що комуністи не противляться насильному скиненню американського уряду, хібащо цей уряд перейде в руки фашистів, тоді прокуратор зажадав допущення промови до актів. Суддя Медіна згодився. На підставі оцеї промови устійнено: 1. що неважне є дотеперішнє заперечування комуністів, наче б вони були противні насиллю; 2. що в цілому повоєнному періоді комуністи твердили, що адміністрація Трумана змагає до завведення фашизму; 3. що на випадок, як американський уряд стане „фашистівським", комуністи вживуть насилля для скинення уряду. За давнішим свідоцтвом устійнено, що Американське Політбюро саме вирішить, коли уряд є „фашистівським", не зважаючи на те, що на підставі „Езопійської мови" комуністичний провід прилюдно голосує, що признає „демократичні засади" при вирішуванні. справ.

КУЛАЧНИЙ ДВОБІЙ В КОНҐРЕСІ НАД ЗАКОНОПРОЄКТОМ В СПРАВІ МЕШКАНЬ.

Підчас дискусії над законопроєктом в справі побудови домів два члени палати репрезентантів запустилися в таку гарячу дискусію, що кинулися до кулачної розправи. Це був 83-річний конгресмен Адольф Дж. Сабат з Шикаґо і 69-річний Юджін Е. Кокс з Джорджії. Схватка була коротка, бо старі люди не могли довго витримати. Вони негайно погодилися й подали собі руки, а тоді пільна гостра виміна слів підчас дискусії.

ЮНІЯ НЕ МОЖЕ БУТИ АҐЕНЦІЄЮ ДЛЯ НАЙМАННЯ РОБІТНИКІВ.

Вашингтон. — Краєва Рада Робітничих Відносин вирішила, що не є законним для юнії, щоб вона вербувала робітників для підприємств, як це звичайно дістеться в підприємствах будови домів. Рада зупинилася над практикою, що юнія теслярів звичайно посилає сама на роботу своїх членів, а коли до підприємства приходять робітники не через юнію, підприємці посилають їх наперед до юнії за посвідкою, чи юнія їх одобряла. В одному випадкові юнія не одобряла робітників і підприємство їх відправило. Краєва Рада Робітничих Відносин присудила підприємству звернути робітникам всі страти, які вони через те потерпіли.

ПОЖЕЖА В МЕТРОПОЛІТЕН ОПЕРІ В НЮ ЙОРКУ.

Славна нюйорська Метрополітен Опера потерпіла тільки $10,000 втрати внаслідок пожежі, яка зчинилася в середу перед вечером на одній з бальконів. Мабуть з покиненого недокурка затліли сидження на бальконі, а потім показалася полумя. Прибувша в час пожежна сторожа погасила вогонь серед загального збіговища людей, яких притягнула небуденна „вистава".

АЛАБАМА ЗА ВІДМАСКУВАННЯ КЛЕНУ.

Монтгомері, у стейті Алабама. — На підставі ухвали конґресу з'їде до стейту. Алабама спеціяльна комісія для провірки замаскованих нападів членів Ку-Клакс-Клену на деяких громадян. Крім того сама стейтова влада взялася енергійно до припинення хуліґанських нападів, переводжених закаптуреними людьми на спокійних громадянах у місті Бирмингемі. Там зорганізовано „Комітет з 500" під проводом воєнних ветеранів, щоб положити кінець зорганізованому хуліґанству.

ТРУМАН ПЕРЕДУМУЄ ТАЙНИЙ ПЛЯН ОБОРОНИ КИТАЮ

Вашингтон, 22 червня. — Президент Труман прийняв на конференції представників китайського національного уряду і довідався від них про „тайний плян" для оборони південних і західних китайських провінцій перед заливом комунізму. Д-р Кан-Чіе-Ґу, особистий представник діючого президента Китаю Лі-Всунґ-Єн сказав кореспондентам, що деякі пляни можна буде виявити прилюдно аж після його розмови з секретарем стейту Діном Ачесоном і секретарем оборони Луїсом А. Джансоном. Китайський представник не згадав, якої допомоги він надіється з Америки.

Заки ця справа буде наладнана, департамент стейту студіює повний текст ноти, яку прислав націоналістичний уряд Китаю в справі блокади пристаней, зайнятих комуністами. Коли б Америка прийняла цю ноту до відома, то це значило б, що націоналістичний уряд Китаю самий признає уряд комуністів за конкурентний, отже не вважає їх більше за бунтарів. Це накладало б окреме зобовязання на департамент стейту.

МОСКВА ПОГРОЖУЄ АМЕРИЦІ „ДОЛЕЮ ГІТЛЕРА".

Москва, 23. червня. — Вся совєтська преса згадувала вчора річницю нападу на Совєтський Союз його приятеля Гітлера. При цій нагоді менше пишеться про саму річницю, натомість погрожується долею Гітлера американським і британським „капіталістам" за їх „мрії про панування над світом". В коментарах скидується на Америку і Британію теж вину за минулу війну та заповідається швидкий кінець „сьогоднішнім Бурбонам з Вол Стріт". В оцінках минулої війни совєтська преса твердить, що це власне совєтські війська розгромили головні японські сили і японську фльоту, як теж врятували західних аліянтів від поразки в Німеччині.

ДОПОМОГА ДЛЯ ВІДСТАЛИХ КРАЇН ЗАПОВІДАЄТЬСЯ НА СТОРІЧЧА

Вашингтон. — Сенатор Волтер Ф. Джордж скритикував проект допомоги для відсталих країн, заповіджений президентом в інавгураційній промові як далекосяжний і передбачений на сотню років. Сенатор не противиться видаткам на його випробування, бо в початках ці видатки вимагають тільки $48,000,000.

ПОТРІБНО 150 ДІВЧАТ НА ПРАЦЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Відділ Заморських справ департаменту армії звернувся з запитом до дівчат, чи всі вони мусять перебувати вдома? Цей запит поставлено тому, що дівчата з покінченими академічними студіями не зголошуються на службу при рекреаційних установах в Японії,на Окінаві і Ґвам, хоч там є вільних 150 місць, платних по $2,724 річно з різними додатками. Потрібно дівчат у віці 23—35 літ і знанням мистецтва, ручних робіт, драматурґії й музики. Армія дбає про мешкання, а дівчата платять за харчі пересічно по $50 місячно.

КАРЕ ВИСИЛАЄ КНИЖКИ ЗА МОРЕ

Подрібний плян висилки технічних книжок для европейських бібліотек опрацьовано підчас обіду в готелю Валдорф Асторія в середу. Цей плян придумано в порозумінні з Обєднаними Державами і Конґресовою Бібліотекою у Вашингтоні. В Европі понищено бібліотеки підчас війни і тому КАРЕ хоче прийти з допомогою на такій засаді, як посилає харчеві засоби й матерії.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВІДКРИТТЯ ЦІЛОДЕННОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Щоденник Джерзі Джорнал з 22-го червня містить довшу згадку про закупно і приладження будинку при Берґен і Бентлі Евеню на парафіяльну школу при українсько - катол. церкві св. Петра й Павла. Будинок належав колись до маґната Лоріларда, опісля служив за домівку для Американського Червоного Хреста. Після відповідної перебірки на школу там можна буде примістити 240 учнів. Посвячення школи заповіджено на 28 серпня. Його довершить еп. Богачевський. Вписи до школи починаються з днем 15 липня. Крім звичайних кляс елементарної школи буде там теж діточий садок („кіндерґарден") для хлопців і дівчат.

ДОЛЕС ПРО ВНУТРІШНЮ БОРОТЬБУ В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ

Лейк Соксес, 23. червня. — Джан Фостер Долес, що брав участь в недавній конференції Ради закордонних міністрів в Парижі як республиканський дорадник секретаря стейту Ачесона, висловив вчора здогад, що в Совєтському Союзі та в краях його сотелітів „події можуть прибрати форму нової та інтенсивної боротьби". В своїй формальній заяві в головній кватирі американської делєгації в Ню Йорку Долес твердить, що останнє совєтське становище в міжнародних справах у великій мірі диктується непевним положенням в самому Совєтському Союзі та щораз сильнішим зростом своєрідного національного комунізму в краях сателітів, що виступають проти нетолерантности московського большевизму. Визвольні рухи в тих краях грають з черги свою ролю. Долес порівнює теперішній стан в Совєтах до такого ж в 1938 і 39 рр. Бунт Тіта він вважає характерним для настроїв навіть серед комуністів в Юґославії, Польщі, Румунії та інших краях, які радше схиляються до комуністичного „лібералізму" розстріляного Сталіном в 1938 році Бухаріна, ніх до екстремістичного большевизму Сталіна. Долес вважає, що комуністична ідея може бути заразлива для тих, що її не знають на практиці, але вона не легко експортується тоді, як кордони для неї відкриті. Совєтський терор і насилля починають тратити свою ефективність, тим більше в зустрічі з культурним світом. Долес теж підкреслив успішність та наявні наслідки американської двопартійної закордонної політики.

І. Р. О. ДОМАГАЄТЬСЯ „РАДИКАЛЬНИХ ЗМІН" В ПЕРЕСЕЛЕННІ

Женева, 23. червня. — Міжнародна Організація для Втікачів (ІРО) в своєму черговому звіті стверджує, що без „радикальних змін" в дотеперішній переселенчій акції не пощастить розв'язати проблеми европейських скитальців в передбаченому часі. В звіті передбачується, що після закінчення діяльности ІРО в червні 1950 року все ще залишиться поверх 170,000 втікачів, що потребуватимуть допомоги ІРО, а поверх 130,000 інших потребуватимуть охорони цеї організації. В звіті ІРО рекомендується цілий ряд змін для успішнішого переведення переселення, як теж передбачується припинення діяльности ІРО в означеному часі, без огляду на стан веденої ним справи.

ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСІВ ФРАНЦІЇ.

Париж, 23 червня. — В останніх повідомленнях стверджується сильне поліпшення фінансового положення Франції. Ще кілька місяців тому вона сама була довжником майже всім країнам світу, а на біжучих розрахунках вона вже є вірителем всіх европейських країн, за виїмком Британії, Бельгії і Швайцарії. В останньому французька каса серіозно поповнюється теж приходами від туристики.

МАЛЕНКОВ В ЦЕНТРІ ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ В СОВЄТАХ

Копенгаген, Данія, 23 червня. — Прихід до сили і влади Г. М. Маленкова знавці внутрішніх відносин в Совєтському Союзі вважають тепер центральною проблемою розвитку тих відносин. Стверджується, що власне Маленков вийшов на поверхню та після старого вже Сталіна зайняв найважливіше місце в совєтській диктатурі. Останні персональні зміни на важливих постах совєтської ерархії теж можуть стояти у зв'язку з цим. Маленков, що своєю жорстокістю та „сильною рукою" ще найбільше відповідає Сталінові, вважається тепер першим кандидатом на його наступника.

ВИСТАВЛЕНО ОСТАННІЙ ТВІР РЕМБРАНДТА.

Стокгольм, 23. червня. — В місцевому Національному Музею виставлено образ, що його експерти оцінили як останній твір Рембрандта. Образ, великий на 31x38 інчів, представляє св. Семена в святині з Христом-дитиною на руках та з Дівою Марією побіч. Музей одержав образ від одного народженого у Швеції американського колектора і знавці ствердили, що образ є автентичний.

НОВА НАЦІОНАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, Німеччина, 23. червня. — Гурт німецьких націоналістів, мілітаристів і аґітаторів створив вчора в надрейнському місті Бад Ґодесберґ нову націоналістичну партію, називаючи її Союзом Незалежних Німців. У виданому інавґураційному маніфесті закликається німців залишити ряди дозволених західними аліянтами партій, боротися за національну єдність та „боронити чести тих, що виконали свій обов'язок у відношенні до своєї батьківщини". Між тими, що підписали маніфест, подибується імена д-ра Гуґо Екенера, відомого конструктора цепелінів, бувшого генерала Отта Ремера, що свого часу мав причинитися до перешкодження в замаху на Гітлера, Отта Швельце, провідника німецьких втікачів з-під Совєтів, Фріца Ґайтбаврера, провідника колишніх німецьких воєннополонених в Совєтському Союзі та цілого ряду інших осіб. В початковому маніфесті нова партія кладе головний натиск на об'єднання Німеччини та під кожним оглядом має виразний націоналістичний характер. З боку західних властей стверджується, що в новій партії годі було б дошукуватися будь-яких посередніх чи безпосередніх комуністичних впливів, навпаки, там помітні проти-большевицькі тенденції. Характер нової партії познаується теж лістою запрошених осіб на її основуючі збори, на якій видно такі загально-відомі німецькі імена: д-р Гальмар Шахт, ген. Курт Дітмар, ген. Гайнц Ґудеріян, маршал Гуґо Шперлє, ген. фон Мантойфель та цілий ряд інших, хоча не відомо хто з тих осіб взяв участь в зборах. Теж докищо не відоме становище окупаційних властей до нової партії.

БЮРО О.Н. В ПРАЗІ ДАЛО АЗИЛЬ ЧЕСЬКОМУ ВТІКАЧЕВІ.

Лейк Соксес, 23 червня. — Тут офіціяльно потверджено, що Інформаційне Бюро Організації Об'єднаних Націй в Празі протягом одного місяця переховувало одного свого чеського співробітника, якого поліція намагалась заарештувати під закидом „проти-державної діяльности". В погоні за втікачем поліція була увійшла в приміщення Бюра, але відступила на вперте домагання керівника цього Бюра, шведа. Опісля чеський уряд просив пробачення за поведінку поліції, все ще домагаючись видачі втікача. Керівник Бюра, за згодою генеральногоного секретаря Триґве Лі, відкинув і тим разом домагання видачі, домагаючись насамперед доказів вини втікача.

ІТАЛІЙСЬКІ ЗЕМЛЕВЛАСНИКИ ВІДКИНУЛИ ПОСЕРЕДНИЦТВО ПАРЛЯМЕНТУ В СПРАВІ СТРАЙКУ.

Рим, 23 червня. — Італійські землевласники відмовилися вчора перебрати будь-які зобов'язання в заміну за посередництво парляменту для закінчення страйку сільсько-господарських робітників, що вже триває понад 40 днів, загрожуючи вислідові жнив. Так само безуспішно закінчилося намагання уряду посередничати для закінчення страйку портових робітників, що знову почав поширюватися. Оба страйки були проголошені опанованою комуністами Генеральною Конфедерацією Праці.

БЕРЛІНСЬКІ ЗАЛІЗНИЧНИКИ РІШИЛИ ПРОДОВЖУВАТИ СТРАЙК.

Берлін, 23 червня. — Страйкуючі робітники міської залізниці в Берліні відкинули вчора заклик західних союзників в справі закінчення страйку, та рішили продовжувати його, аж доки совєтські власті не виконають їх вимог, головно доки не дадуть формального запевнення, що до страйкарів не стосуватиметься жадних репресій. Рівночасно з цим, страйкуючі робітники рішили поробити цілий ряд заходів для вможливлення льокального руху в західних секторах міста, на що з черги навряд чи згодяться Совєти.

БРИТАНЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ОБІЦЯНКИ ДЛЯ ЕСПАНІЇ.

Лондон, 23 червня. — У зв'язку з недавним твердженням ген. Франка, мовляв, британський уряд під час війни обіцяв Еспанії всілякі поклики, включно з частиною французької території в Африці, в нагороду за еспанське невтральне та помічне західним аліянтам становище у війні, тодішній британський секретар закордонних справ, Ентоні Іден, вчора в парляменті заперечив ці твердження. Теж теперішній секретар закордонних справ, Ернест Бевин, заявив, що в архівах міністерства він не натрапив на жадний документ чи натяк, які потверджували б будь-які поклики зобов'язання Британії для Еспанії.

ПАРЛЯМЕНТАРНУ НЕДОТОРКАНІСТЬ ТОРЕЗА ВДЕРЖАНО В СИЛІ.

Париж, 23 червня. — Французький парлямент рішив вчора вдержати в силі парляментарну недоторканість комуністичного провідника, Моріса Тореза, проти якого уряд видвигнув обвинувачення за обиду та деморалізацію армії. Голосування випало 160 на 160. При цій нагоді знову піднесено зрадництво цього большевика, що здезертирував з французької армії та втік до Москви під час братання Сталіна з Гітлером в 1939 році.

ЗРІВНОВАЖЕНО БЮДЖЕТ ВУГЛЕВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В АНГЛІЇ.

Лондон, 23 червня. — Після довгих хитань та гострої критики, британська націоналізована вуглева промисловість повідомила не тільки про зрівноваження свого бюджету, але й про значні зиски, що в минулому році виносили около 8,000,000 долярів. В 1947 році ця промисловість мала двадцять разів більше недобору. Зрівноваження бюджету досягнено, не зважаючи на збільшені кошта продукції, підвисшення цін на вугілля.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОРАДЖУЄ НЕ ВІРИТИ КРЕМЛЕВІ

До Злучених Держав повернув з довшої подорожі по Европі Артур Гейз Золцберґер, видавець часопису „Ню Йорк Таймс". Подібні подорожі відбувають теж редактори і кореспонденти цього часопису зчаста, щоб дістати інформації на місцях і з перших джерел. Так добутий і провірений матеріял є потрібний газеті для кращої орієнтації в світовім положенні та в тих складних проблемах, що спричинюють міжнародні конфлікти і є предметом міжнародних конференцій. Будучи в Парижі Золцберґер мав нагоду прислухуватись теж і нарадам Ради Міністрів Закордонних Справ, як і тому, що говориться поза нарадами. До того в Парижі перебуває ще й його спільник, С. Л. Золцберґер, що надсилає постійно свої кореспонденції, а теж є там відома колумністка цього часопису Ен О'Гер МекКормик. Як добре вони визнаються на міжнародному полі, не треба вияснити. Згадуємо за це тільки тому, бо вони цілком певно давали Артурові Золцберґові ще й такі інформації, про які в кореспонденціях не пишеться. Ще додамо, що Ню Йорк Таймс представляє собою „капіталістичний" часопис, що десятками років ревно працював (і далі працює!) над тим, щоби довести Злучені Держави з Росією до згоди. Тому цікаво почути, що каже тепер видавець цеї газети про цю „згоду" чи „порозуміння".

Отже Артур Гейз Золцберґер, беручи під увагу, переговори між Совєтським Союзом і демократичними потугами, які щойно закінчились у Парижі, каже, що не зважаючи на це, до чого Совєти себе зобовязали б і на що дали б свою згоду, їм в теперішніх обставинах вірити не можна. З цілої його заяви, яку він подав газеті зараз по повороті, це є найважніше. Це ж заявляє видавець одної з найвпливовіших газет у світі, яка довго, дуже довго, довіряла Москві та кореспондент якої втішався в Москві дуже довго спеціяльними привилеями. Нині цей видавець дораджує ставитись з підозрінням до усього, що роблять Совєти і заявляє, що буде ставитись з недовірям до Росії так довго, поки не настануть у ній бодай деякі зміни. Він домагається у Совєтах вільної преси, знесення цензури, вільного вступу чужинецьким кореспондентам на совєтську територію та гарантії, що будуть могти свобідно їздити по цілій країні й свобідно розмовляти з різними людьми з тим, що люди могтимуть їх свобідно інформувати, не лякаючись, що за ці інформації їх хтось потягне до відповідальности. Тільки вільні народи можуть не бути навіть потенціяльними ворогами вільних народів, каже Артур Золцберґер.

Думаємо, що вже цього досить, щоб переконати кожного, що знає совєтську дійсність, що такі переміни в совєтській диктатурі неможливі. Це нездійснимі фантазії. Значить, логічно беручи, Совєтам годі не тільки тепер вірити, як це представляє А. Г. Золцберґер, але прийдеться не вірити і в будучині. Словом ніколи! Для нас умови чи „згоди" з Совєтами не вартували і не вартуватимуть у практиці того паперу, на якому їх списується. Так було, так є тепер і так буде до самого кінця існування кремлівської диктатури. До подібного заключення зачинають приходити, як бачимо, вже й ті, що десятками років вмовляли в американську суспільність, що згода Злучених Держав зо Совєтами це так якби довершений факт, окуплений „спільно пролятою кровю". Вислід цього думання такий, що нині в Москві аж в 26 пєсах і фільмах висміюють і оплюгавлюють американські ідеали та американський спосіб життя.

ЗА ТВЕРДІ ОСНОВИ

Велика ще донедавна маса української політичної еміграції в західній Европі, зокрема в Німеччині і Австрії, щораз більше розпливається, проріджується, поповнюючи рівночасно собою українські громадські ряди в заморських країнах. Впарі з широкою реалізацією плянів переселення, для цеї еміграції кінчається теж період цеї скрайньої тимчасовости, кінчається це „надзвичайне", а на його місце вертаються цілком звичайні будні, хоча і в змінених обставинах. Як довго еміграція перебувала скупчено по таборах втікачів та як довго була залежна від цілого ряду міжнародних і місцевих формальностей та процедур, для неї все ще існував своєрідний воєнний стан та все з ним зв'язане: збільшений патріотизм, щонайменше назовні, наявна щоденна перевага громадських та загальних справ над особистими, постійне і своєрідне морально-духове поготівля, що ними диктувалися почини і поведінка. Крізь призму такого наставлення оцінювалося теж багато подій і явищ, як в міжнародному, так і у внутрішньо-громадському житті.

Положення змінюється з хвилиною переселення на постійне. Турбота за хліб насущний, за сяке-таке влаштування себе в нових обставинах та й саме оточення змінюють настрій і наставлення „тимчасовости", заступаючи теж всілякі мрії і фантазії дійсністю будня. Для характеристики цього можна б, між іншим, навести такий факт: відносно багато з новоприбулих до цеї країни вже в перших днях після свого приїзду надсилають до редакцій всілякі матеріяли. Одні висловлюють свої спостереження, інші згадують минуле, ще інші пробують проглянути майбутнє. Але пройде короткий час і їх „творчий ентузіязм" в більшості випадків цілком зникає. Те саме спостерігається і в розмовах. Чим довше людина перебуває вже на новому місці поселення, чим краще влаштується, тим помітно менше інтересується „загальними справами" та прив'язує щораз більше ваги до щоденних справ своїх власних та своїх найближчих. Громадське життя та „загальні справи" відступають на другий плян.

В таких — до речі природних — умовинах і в такій дійсності еміграційна маса силою обставин мусить затратити характер політичної актуальности та „нормалізується", достосовуючись і зливаючись щораз більше з оточенням. І це власне вибиває необхідність творення тривких основ, що якнайдовше зберігали б український характер щоденного буття українських родин та українських громад.

Це не легка проблема і її не легко розв'язати. Як довго ще існує своєрідна „свіжість" нових переселенців, так довго ще багато дечого можливо. Але з хвилиною, як діти опиняться в місцевих не-українських школах, як здобудеться місцевих не-українських приятелів, як увійдеться в загальне місцеве життя, тоді й українство української переселеної родини починає на свій лад „розводнюватися" та поступово заникати. Одначе, всі ми бажаємо зберегти український характер якнайдовше. Щоб так сталось, треба про це подбати завчасу, а засобів до цего є дуже багато.

Першусього, кріпко зберігати всі кращі українські традиції, як під релігійним, так і національним оглядом. З думкою про себе самого та про своїх найбліжчих, давати якнайбільший вклад в місцеве громадське життя, постійно поліпшувати і вдосконалювати його, підносити на вищий рівень. Під цим кутом нам треба використати всі наші сили та подбати насамперед про пригожі обставини, щоб вони могли проявлятися. Бо ясно, що — для прикладу — кожний український мистець чи артист з амбіцією не може задовольнитися виступом в самій тільки українській громаді, нераз серед примітивних обставин та перед почисленою публикою, що у великій частині відвідує такі імпрези не так з інтересу для них самих, як з цілого ряду інших мотивів. В цій країні ми вже маємо чималу кількість „передових українських мистців, що могли б віддати неоцінені прислуги нашій культурі та власне збереженню нашого „українства, якщоб ми тільки вміли, могли і хотіли створити їм на це відповідні обставини. Яка користь не тільки нашій громаді та самому українству, але й для загального культурного прогресу з того, що, для прикладу, один чи другий з наших визначних мистців у фабриці малює ляльком очі, або розмальовує горшки, чи навіть носить глину на них? Але що іншого залишається йому робити, коли їсти і одягнутись та за мешкання заплатити йому треба так як і кожному з нас, коли він теж Божим духом жити не може, а його творчість не забезпечила б йому і найконечнішого мінімуму на прожиток. Натомість було б цілком інакше, якщоб наш загал не вдоволявся тільки модерним рефріджерейтором та новим моделем автомобіля, але й дбав про те, щоби стіни його мешкання були прикрашені оригінальними творами наших мистців. Подібне можна б сказати і про артистів сцени, що замість закріплювати та промощувати українській культурі шлях в широкий світ, змушені за станком у фабриці чи за вмивалькою в ресторані заробляти на хліб щоденний. Не краще мається справа із українськими письменниками та взагалі робітниками пера. В їхніх скринях неодна, можливо, літературна перлина мищей дразнить, а вони самі м'ясо в консерти набивають або іншу примітивну роботу виконують, бо треба жити а їхні літературні твори могли б побачити світло денне хиба тоді, якщоб вони їх своїм коштом видали та книги даром пороздавали. Ця справа у нас болючо сумна. Тоді як інші народи видають сотні, як не тисячі різноманітних книг денно, у нас книга є в ганебному забутті.

Це тільки деякі фрагменти з нашої дійсности, що їх для нашого власного добра та в інтересі нашої громади і нашої культури треба б негайно змінити. Ми свідомі, що це не є легка справа. Дехто вважає її навіть за „природню", але не маємо обставин, що їх при добрій волі, відповідній енергії та при відповідному вкладі праці не можна б змінити. Треба тільки того хотіти.

Ол. Кисілевська.

Проблема української молодої ґенерації в новому світі

Весь свій вік була я великою приятелькою молоді. Розуміла й стояла близько неї, „тримала" з молоддю там в рідному краю на Західній Україні навіть тоді, коли дороги між старими й молодими найбільше розходилися й нераз доводили до конфліктів, які я бодай у своєму ближчому крузі старалася згладжувати. Тому й зрозуміло, що по приїзді в Новий Світ я знов зацікавилася проблемою молодої ґенерації, особливо тої, що родилася і зросла за морем, на американському континенті. Теж і від неї, тої нової ґенерації, залежатиме багато, чи буде українське життя розвиватися, розцвітати, чи маліти, заникати. Вірю в силу молоді. Вірю і в тутешнє молоде покоління та бачу в ньому недалеких піонірів у відродженні українського культурного життя як в Канаді, так і в Америці, згармонізування канадійських чи американських ідеалів з українськими.

Спершу важко мені було зрозуміти тутешнє нове покоління. Воно так дуже різниться своєю структурою від европейської молоді. А всеж таки при ближчому нашому пізнанні дещо мені вияснилося і з тими своїми поміченнями хотіла б я поділитися з ширшим громадянством. Може вони й для других будуть корисні.

Навіть за той короткий час, трохи більше чим рік, як я приїхала з Европи, мала я нагоду зустріти сотні людей з англійського та українського світа. Між ними пізнала я теж чимало молоді, що вже родилася або виховувалася в Канаді чи Злучених Державах. Я старалася почути їхні погляди на українську справу, пізнати їхнє наставлення до нової іміґрації, словом, старалася зрозуміти їхню психологію. Отсе що пишу, є наче есенцією кількох десяти розмов. Це погляд не одної особи, але десятка різних осіб, який я зібрала в одно. Між тими, що я з ними говорила були студенти університету, були колишні старшини канадійської армії, молоді люди на становиськах, були фармерські й робітничі діти.

В першу чергу треба мати на увазі, що молода ґенерація, що вже родилася в Канаді чи стейтах, або приїхала немовлятами, зросла на цілком відмінному підложі як европейська. Від дитячих літ, відколи школа і окруження почали переважувати вплив батьків, постепенно перебирала вона ідеали і спосіб думання свойого, по більшій частині англосаського окруження. Живучи в краю демократичному і під урядом, який з однаковою прихильністю ставиться до всіх своїх горожан, якого походження не були б, в молоді виробився нахил до толерантности і пошанування поглядів і переконань других. Тому накидування комусь своїх переконань, ворогування з тої причини, що хтось має інший погляд на таку чи іншу справу, їх не тільки не притягає до даної справи, але радше від неї і всього подібного прямо відштовхує.

„Чому не належите до котроїсь з українських організацій?" запитала я одного з моїх знайомих. Він подумав хвилину і відповів: „Признаюся, я не розумію їхніх цілей. Я є канадієць українського походження; знаю, що мої батьки приїхали з України; знаю, що є одна українська історія і один український нарід; знаю, що сьогодні в Україні існує диктатура і що вона вбиває всякий прояв індивідуальної свободи. Ми, що зросли в Канаді, цінимо демократичні вольності і бажали б, щоби і край наших батьків осягнув і собі таку свободу, яку

(Докінчення на стор. 4-тій).

Лев Ясінчук.

Останній етап „Ді Пі"

Поверх вісімсотлюдна, різноманітна мовою, походженням, зайняттям, виглядом — скитальча громада покинула останній табор у Грон біля Бремена, щоб всадитися на корабель „Дженерал Стюарт Гейнцелмен". Його високі жовті щогли немов заманюють нас у нутро тієї залізної скрині, що від червня 1947 р. стоїть на службі ІРО і в своїх переїздах відвезла до кінця березня 1949 р. 12,000 переселенців до різних країв, кількох частин світу. Саме тепер вертає цей корабель з Австралії й вступив по нас до Бремергавен. Ірівські урядники розмістили нас у сліпому череві цієї водної потвори на найнижчому покладі. Жінок вшанували трохи краще, призначуючи їм каюти на кілька осіб, то при сліпій стіні вищого покладу, то на передньому дзьобі корабля, де їм не треба ніякої гойданки.

Вже четвертий день тиснемося на вузькому покладі, то лежимо на полотняних ліжках гамакової форми, оскільки з наказу ІРО-івських урядників не вижене нас власна діпівська поліція з перевязками МР на рукавах.

Пересуваємося щораз дальше на захід, протинаємо хмари й тумани, минаємо різної форми кораблі й велитенські потвори. А думки кожного летять то взад — у минуле, то вперед — у майбутнє! Що ми, Ді-Піс-и були дотепер і, до чого ми змагаємо...

Що ми були ... Вирвані з коренем з рідної землі як непотрібний бурян, дарма, що дехто вважав себе хосенним творивом; позбавлені прав новочасної людини; зайвим відпадком, яким покидували навіть такі, що самі не заслугують доброго слова; число — в масі; бездомна тварина, що її тровить кожний стрілець.

Сьогодні щастить нам доля струснути в безбреже море всі ті налипілі на нас кожній свідомій людині противні засмічення й веде нас у країну волі, рівности, права, чесної праці, можливостей. Що з того і в якому обємі потрапить кожний з нас використати, це вже інша справа, що тривожить думку про майбутність. Це залежить у великій мірі і від тих, що з давніша живуть на цій вільній американській землі.

А там же по чужинних Австріях та Німеччинах живе ще чимало нашого брата, який снує надії, що найдеться прецінь українська душа, що допоможе й йому переїхати. Є між нами не тільки такі, що можуть на фармі працювати. Залишилися ще й такі одиниці без звязків в Америці, що мають заслуги для української справи. Залишилися вдови по визначних громадянах, яких імя відоме по цілій Україні, а самі вони можуть власним званням заробляти на себе й не бути нікому тягарем. Остають там ще до якогось недовгого часу, доки Австрія чи Німеччина, набравши сили, їх не викинуть. Живуть вони там під страхіттям захмареного політичного неба, що ненадійно може розсипатися лисками і громами. Вправді в останньому часі, заготовує історія нової іміграції деякі легкодушні обіяви, яких хоч з правого боку важко виправдати, але з людського боку можна вирозуміти, — але все таки загальна постанова старого американсько-українського громадянства не повинна б

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

57)

ПАСХА

Про перший акт творення старовинна жидівська мудрість казала так:

— „В мить, коли Творець вимовив перше Слово і сказав: „Хай буде світло!" — двадцять дві літери жидівської абетки зійшли з корони Господа і кожна літера сказала: „Сотвори світ через мене!"

Блаженний Єронім, роблячи переклад Біблії з гебрейської на латинську мову, говорив, що — як перші десять глав книги Буття — це великі таємниці, так і кожне слово й літери в них являють собою ще страшніші таємниці.

Славетний Парацельс літери жидівської абетки звав формулами Божественної хемії, і середньовічну алхемію виводив із них.

„...Змій був найхитріший за всіх звірів польових, яких створив Господь Бог. І сказав змій жінці: чи справді сказав Бог: не їжте ні з якого дерева в раю? І сказала жінка змієві: плоди з дерев ми можемо їсти, тільки плодів дерева, яке посеред раю, сказав Бог, не їжте їх і не торкайтесь до них, щоб вам не вмерти. І сказав змій жінці: ні, не вмрете, але знає Бог, що того дня, коли ви покуштуєте їх, розкриються очі ваші, і ви будете, як боги, що знають добро і зло". (Буття 3, 1-5).

І говориться далі, як Єва, а потім і Адам спокусилися й покуштували від забороненого „дерева"; і стали знати, що таке добро і зло, і це „знаття" привело їх до смерти спочатку духової, а потім і фізичної.

І потім за гріх вони були вигнані з раю Едему.

А хіба ви не знаєте, що в райському грісі, в цьому „пізнанні добра і зла", брало участь усе соборне людство, і донині „куштування забороненого плоду" продовжується?..

І вийшла в світ смерть, і все живуще стало тлінним і смертним. Тварина народжується, щоб умерти. Народження — це вже початок смерти.

Тварина пожирається твариною, щоб існувати.

Життя в ім'я смерти.

„Життя — це стогін, який пролунав, щоб змовкнути назавжди".

І понура тінь цієї метафізичної дисгармонії Буття сповнила все суще на землі великою світовою скорботою.

На протязі однієї тільки секунди на земній кулі в недугах і муках народжується вісім-дев'ять людських істот, і вмирає їх шість-сім у ще більших стражданнях і муках. А які страждання терпить усяка інша твар? В ім'я життя чи смерти?

Освідомлюється тільки один жах!

Це — виворіт буття.

Горе тому, хто тільки його самого пізнає!

Коли Будда побачив його, він проголосив: „Народження — страждання, життя — страждання, смерть — страждання". І щоб вийти з цього жаху, Будда проповідував визволення від ілюзій матеріяльного світу і відхід у Нірвану — Небуття.

І це — єдиний вихід із світової трагедії, коли б не було Христа.

І коли на Голгофті пролунав зойк „Довершилось!" — смерть була переможена, гріх пізнання спокутуваний, страждання виправдані, безсмертя людини (Адама) і всього життя (Єви) відновлено, хоча ще матерія й перебуває в стадії покутування.

— „Ідіть по всьому світі і проповідуйте Євангелію всій тварі!" (Мрк. 16, 15).

Проповідуйте й розголошуйте по всій землі про перемогу Христа над смертю, добра над злом, любови над ненавистю, милосердя над законом правосуддя. І якими радісними вигуками й прозрінням віри привітають вони — християни Старого й Нового Заповітів — Голгофту й Воскресіння Його!"

„Не відійде скіпетр від Юди і законодатель від чресел його, доколи не прийде Примиритель" (Буття 49, 10).

„Бачу Його, але нині ще ні: зрю Його, але не близько" (Чисел 24, 17).

„Людина народжується на страждання, як іскри, щоб прагнуть вгору" (Йов 5, 7).

А пророцтва Давида, Ісаї, Єремії, Ієзекії, Даниїла, Осії, Йоіля, Андія, Йони, Михея, Авакума, Захарії, Малахії?..

„...В світі матимете скорботу, але мужайтесь: я переміг світ!" Йоан 16,33).

„Багатьма скорботами належить вам увійти в Царство Боже" (Діяння 14, 22), але не в Нірвану і не в математичний нуль марксистів.

(Дальше буде).

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обовязком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

М. Дурделла.

МАРА КОМУНІЗМУ

Частина II.

ГРУНТ, НА ЯКОМУ РОСТЕ КОМУНІЗМ.

7)

Немає сумніву, що частина західньоевропейських та американських робітників уважає СССР за зреалізування своїх задумів, за символ нового ладу, і це є могутнім чинником у скріпленні та ширенні комуністичних рухів. СССР є справді тим тараном, що валить в мур західньоевропейської цивілізації, І в цьому випадку ми самі, цебто захід, скріпили цей таран уступками після останньої війни.

Жируючи на невдоволенні мас, головно після війни, в части слушному, вчасти штучно викликаному, протиставлять комуністи „нужді" в західноевропейських чи американських країнах „рай" в СССР. Цей „рай" це очевидно тільки уява, фантазія, але розбурхані маси в нього вірять. Мабуть не буде переборщення, коли скажу, що 96% ваги, яка держить робітника в таборі комуністичної диктатури, це саме існування того „раю".

Щоби здерти маску з того „раю" потрібно би в теперішний рішаючий момент вложити максімум енергії, уважаючи це за начальне завдання. Всі знаємо що того нема. Недавно ще знаний американський журналіст, Ліпман, у полеміці з І. Еренбургом, большевицьким письменником, висунув проти СССР „найсильніший" аргумент той, що там ніхто так свобідно говорити про СССР не міг би, як говорить Еренбург в Злучених Державах про Злучені Держави. І це все.

Як нема належного відпору комуністичній пропаганді, то не треба дивуватись, що так багато робітників і не робітників попали під вплив брехливої фантазії про „рай".

12. Негайні домагання.

Боротьба за негайні домагання працюючих мас має велитенську вагу в комуністичній пропаганді.

Робітник фабричний, сільський, чи урядник заявляє працедавцеві, що він за теперішню платню працювати не буде та виставляє своє домагання підвишки. Це вже боротьба за негайні домагання, цим разом індивідуальна. Скоро побачили робітники, що боротьба індивідуальна рідко має успіх. Почали вести її зорганізовано, цілою масою — рівночасно. Заявляють всі робітники у фабриці, що як до того то дня не одержать підвишки, то перестануть працювати (застрайкують). Це показалося успішним. Покращання долі працюючих мас, а тим самим і цілого народу, треба віднести в значній мірі на рахунок зорганізованої боротьби тих мас за негайні домагання. Робітник, який свідомий того, що він має повну свободу у виборі праці, що від нього залежить, чи буде він працювати за дану платню чи ні, що він може разом з товаришами зорганізовано виставити одні домагання і навіть страйкувати — такий робітник відчуває, що його гідність людини вповні шанується.

Цього не можна сказати про СССР, де ані страйкувати, ані виставляти негайні домагання підвишки платні і т.п., ані навіть змінити місця праці робітник не може. Тут гідність людини-робітника стоптана заболоченими, підбитими цьв'яхами чобітьми.

В західньоевропейських та американських країнах робітник чується рівноправним і повноправним громадянином. Кожний з них має в руках зброю, якою може боротися перед справжнім визиском, там де він є, і працюючи боротися за краще завтра.

Основні закони (конституція) усіх свобідних держав забезпечують за робітником право вільної праці, право боротьби за негайні домагання. Як інші закони, що забезпечують громадянські свободи, так і цей є невідлучною, життевою частиною законодавства свободолюбних, культурних народів.

Комуністична теорія каже, що нужда пожене маси до революції та до комуністичної диктатури. Значить, чим більша нужда і чим скоріше вона прийде, тим скоріше настане комуністична диктатура. А тим часом боротьба за негайні домагання поволі, поступово нужду ліквідує, отже зменшує можливість комуністичної диктатури. Виходило б, що комуністи участи в боротьбі за негайні домагання не повинні б брати, і взагалі її повинні б ігнорувати. А однак так вони не роблять. Справді такі тенденції були, а може ще і є (знаємо, наприклад, що анархісти, які вірять тільки в „бомбу", влилися в комуністичні партії), і тому то Ленін написав грубу книжку про комуністичну „хворобу лівизни", де старається виказати, що комуністи відірвуться від мас, якщо будуть ігнорувати боротьбу за негайні домагання в економіці, політиці і т.д.

Це ще один парадокс, ще одно протиріччя в комунізмі: хочуть зубожіння мас, бо це їх має допровадити до мети, але беруть участь у боротьбі за збагачення мас, бо інакше відірвалися б від них. Найбільший успіх у такому маневруванні можуть мати комуністи тільки там, де є цар Микола II, Чай-Кан-Шек зі своїми мандаринами, або інші подібно обмежені та нерозумні особи (не бракує їх у Франції та Італії), і де маса ще бере те все за золото, що блищить. Але де Миколи II-го і мандаринів або цілком нема, або є їх дуже мало, і де маси вміють оцінювати належно комуністичні маневри, там ці сальто-мортальські, карколомні викрутаси і вихиляси майже безуспішні (Англія, Америка).

Беручи участь в боротьбі за негайні домагання, комуністи мають двояку ціль: 1). Здобути собі опінію в масах, що вони хочуть тільки покращання долі мас, заслужити собі на довір'я; 2). Розгортати боротьбу за щоденні домагання у політичну боротьбу проти існуючої влади, загострювати конфлікт, каламутити воду, щоби у відповідний момент зловити рибку.

Очевидно, боротьба за негайні домагання навіть за допомогою страйків не має нічого спільного з комунізмом. Тільки там, де наївні робітники не зорієнтувались в комуністичних маневрах, де не добачують агентів диктатури, поза солодким співом про підвишку платні і т.п., там робота „верчення" із середини приносить комуністам певні успіхи.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то памятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

Останній етап „Ді Пі"

(Докінчення зі стор. 2-гої).

підпасти під вплив хвилевого настрою супроти тих, що залишаються в чужих краях без ніякого захисту. Не зважаючи на всі прикрости й заводи в імя української хочби чисельної сили нам треба ділом засвідчувати єдність і братолюбіє.

Такі думки насувалися нам, коли наш Дженерал Гейцелмен поров другу половину Атлантійського океану. Вони є випливом бажання — скріпити наше національне значення у вирішній країні в так відповідальному часі.

В прощальному числі корабельного часопису в англійській мові ми прочитали такий „Привіт Американській Землі (в українській мові):

„Ще нема сто років, як перші українські переселенці, вигнані господарськими й політичними злиднями найшли пристановище на вільній землі Вашингтона. Вносячи в загальну скарбницю культури свої цінні зразки, завдяки своїй праці, запопадливости та льояльности, стали вони швидко добрими американськими громадянами. Перейняті американськими прикметами демократії й гуманности, вони подають нам, утомленим воєнними й післявоєнними недомаганнями скитальцям, свою помічну руку, вливають нам надію на наше нове життя, на корисне включення в американський світ.

„Коли завдяки високолюдяним американським уладженням доля щастить нам ступити на цю благословенну землю, ми запевнюємо великий американський народ з його урядом і Високодостойним Президентом про нашу глибоку і щиру вдячність за те, що дає змогу українському народові, позбавленому Рідної Землі найти другу дбайливу Батьківщину. А в наших думках ворушиться заєдно питання висловлене нашим найбільшим поетом, Тарасом Шевченком:

„Коли ми діждемося
Вашингтона"...

А тимчасом — їдемо на стрічу новій дійсності...

Поклад, 16. червня 1949.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА.

Союзові окружні збори.

Окружні збори відділів У. Н. Союзу відбулись пополудні дня 29 травня ц. р. Наради розпочав окружний предсідник, п. Дмитро Капітула, що прочитав теж і протокол з останніх нарад замісць секретара, що на тих нарадах не був, бо був тоді хворий в шпиталі. Потім секретар І. Чепа прочитав відділи. На наради прибуло 28 представників 13 відділів, а 12 відділів не були заступлені. До цеї Округи належать 25 відділів У. Н. Союзу. По тій провірці п. Капітула говорив про маєтковий стан У. Н. Союзу, його знамениту господарку та постійний зріст у членстві. Ще згадав, що вже впродовж наступних місяців вийдуть ще одні нові грамоти, так, що У. Н. Союз являється не на словах, а на ділі наймодернішою запомоговою організацією. Дальше обговорив справу приєднування нових членів, при чому згадав за ті відділи, що занедбують цілковито свої обовязки щодо цього, як і ті, що перевищили призначені їм квоти. Всі знають, що до найближчої Конвенції рішено дійти в членстві до 55 тисяч. Щоб так сталось, треба нам усім добре попрацювати.

В дискусії присутні представники забирали слово й заявляли, що справу попруть і візьмуться за нову акцію. Секретар Іван Чепа підкреслив, що коли б усі відділи розуміли велику вартість нашої організації та її велику працю для добра нашого народу тут і на рідних землях, то Союз мав би за рік не то 55, але 100 тисяч членів. В майнерських околицях тяжко за нові члени, бо тут нема нової крови, але інакше представляється ця справа по великих містах, таких, як Ню Йорк, Филаделфія, Шікаго й т. д.

Теж порушено справу „Свободи" і всі признали, що годі її видавати за цю передплату, яку члени платять та яку ухвалено тому 30 років.

По вичерпані предмету нарад рішено відбути нові збори в місті Маганой Сити, в місяці жовтні. День і час назначить окружний предсідник.

ЗА ОКРУГ: **Дмитро Капітула**, предс.; **Онуфрій Костюк**, кас.; **Іван Чепа**, секр.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ НАПЛИВ НА МІНУ.

Брюсель, 22. червня.—Бельгійський корабель Прінсес Астрід, що був в дорозі з Остенд до Довер через Англійський канал, наплив на заблукану ще з часів війни міну, що експльодувала. Негайно після того корабель пішов на дно, але всі 218 пасажирів, що їхали цим кораблем, були врятовані. Випадок трапився у віддалені тільки трьох миль від порту ославленого міста Дюнкерк.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

С. Лай.

„Не той тепер Миргород"

(Продовження).

І тоді прийшло це рішення: вирвати її з трясини миргородської калюжі. Він має якісь збереження ще з тих добрих часів — запропонує їй поїхати до Києва. В Києві зможуть жити разом, як того захоче вона сама. Перед ним лишився ще рік, зрештою лікарі можуть помилиться й те вийде трохи на більше: він чується ще досить добре.

Про свої наміри скаже їй завтра, й Орест Трохимович щасливо усміхнувся:

— Може ти просто — закоханий? — підказав той самий голос розради.

— Коли ще можу — була б то добра ознака, — й більше не хотів про це думати.

Дома знайшов обох жінок в кухні — сиділи біля столу: господиня цирувала панчохи, а Марія Пилипівна виправляла учнівські зошити. З появою Ореста Трохимовича розпочала довго й нудно розповідати про педагогічні перекручування в системі народньої освіти й, як такі відбивалися й продовжують негативно впливати ще й сьогодня на стан грамотности учнів.

— Як учні ще роблять багато помилок, — закінчила Марія Пилипівна зі скаргою в голосі.

— На помилках учимось, — сказав Орест Трохимович.

— На яких помилках? — незрозуміла його вона.

— На власних, — і пішов до своєї кімнати.

— „Не той тепер Миргород, Хорол — річка не та..." — наспівував другого ранку на власний мотив Орест Трохимович. Йшов своєю звичайною дорогою до санаторія. Поросла шпуришем стежка бігла через садки старенькиx, з достигаючим овочем, дерев, через кладку перекинену над Хорол і далі, вже пісками, поміж рідко розкинених сосен, аж до, так само, як і пісок, жовтих з тавром поспіху й недокінченности, бльоків новотвореного курорта.

Вчорашнє почуття його не покидало, від чого був наче молодший, красивіший, здоровший.

Недалеко від санаторії зустрів бібліотекарку. Побачив її здалека — тонка, в темній вчорашній сукні, стояла в рідкій тіні, колись блискавкою розбитої сосни. Під рукою, як завжди, тримала якусь річ. З виду була дивно бліда.

— Може й не спала, — подумав Орест Трохимович, — трудно стало жити в Миргороді.

Привітались. Кілька кроків зробили мовчки. Далі зав'язалась буденна курортна розмова.

— Ці вуси роблять вас старим, — і подивилась на нього; очі були зовсім не сірі, радше, кольору осіннього полину.

Хотів позбутись тих сумних інтонацій в її голосі, коли жартома відповів:

— По Мопассану це — ознака мужеськости, але я думаю вона потрібна тоді, коли вже втрачені інші.

— Вони у Вас майже сиві — лише вони... аби ви їх поголили — були б на десять літ молодші.

— Так, звичайно говорять, коли бажають приємне зробити старим парубкам.

— Не так ще зле! Як про це писав Гоголь: Є ще порох в порохівниці, — а про себе постановив: сказати про це їй зараз.

— Властиво ми з вами знайомі досить короткий час, але все ж вистачальний, для того, аби я дізнався про ваше ім'я, — зауважив у тім самім тоні Орест Трохимович.

— Олена... назвіть мене Оленкою й я буду думати, що також можу бути на десять літ молодшою.

— А по-батькові не треба? Як було б це для мене?

— Орко, — сказала без надуми й, почервонівши, зробилась дійсно молодшою на десять років.

— Орко. Так звали мене до двадцяти літ. Ми трохи запізно зустрілись, Оленко!

Вони вже були біля самої лічниці. Жадна розмова якось не склалася. „Тай місце для цього було пропущене. Але він збере це ще сьогодня вечером", — подумав вже цілком рішуче Орест Трохимович.

(Кінець буде).

„ЗНИК" ЗААРЕШТОВАНИЙ РУМУН.

Букарешт, 23 червня.—Вчора тут проголошено офіціяльний комунікат, в якому стверджуються „зникнення" засудженого на досмертну тюрму за протидержавну роботу бувшого міністра торгівлі. Способу його „зникнення" не подано.

Проблема української молодої генерації в новому світі

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ми маємо в Канаді. Розуміємо, що при існуючих обставинах є дві сили: одна, що гнобить український нарід, а друга, що хоче гнет усунути і створити подібні свобідні обставини, якими ми тут користуємося. Коли прийде відповідний час, то ніхто з нас не відмовиться станути в рядах тих, що будуть боротися за свободу людини, а тимсамим і за волю народу моїх батьків. Натомість не розумію потреби поділу, а ще до того на канадійському терені, на десяток поборюючих себе взаїмно груп. Для мене є зрозумілий релігійний поділ, бо в Канаді існує побіч себе двадцять кілька різних віроісповідань, але вони не мають нічого спільного з етнічним поділом населення. Є індіяни католики, є індіяни протестанти, а навіть погани, але все вони є індіянами. Був премієром Канади протестант, сьогодні є католик. Є англійці католики, але є теж англікани, адвентисти, баптисти і другі. Припускаю, що так є і між українцями в Европі. Зрозумілий мені поділ населення на політичні партії. Одні є консерватистами, другі лібералами, треті соціялістами, але коли канадієць вийде поза межі Канади, він забуває на всякі партійні приналежности і є тільки канадійцем. Чому українці мають бути інакшими? Чому мене українці питають, з ким я тримаю, з якою групою, і кого попираю, одного, чи другого? Чому я маю поборювати когось, кого я на очі не бачив і спорити, яка партія буде краща для вільної України, коли це не має нині, найменшого практичного значення. Це не логічне і тому я волію стояти осторонь від тих спорів".

Другий з моїх молодих знайомих розповів, що саме пробудило в ньому зацікавлення українською справою. Сталося це так:

„Одного дня професор історії, викладаючи лекцію про камінну добу, вказав на те, що ті українські поселенці, що в Канаді так залюбки осідають на землі, мають вроджене замилування до рільництва, бо мають за собою одну з найстарших рільничих культур, яка сягає камяної доби. Це мене застановило і спонукало прочитати ряд книжок на ту тему. Не знайшовши всего в англійських книжках, я старався запізнати і з українськими історіями, хоч з мовою в мене було не легко".

Канада заохочує своїх горожан, щоби плекали ті традиції, які їхні батьки чи діти привезли з собою з Европи. Бо, як один з попередніх губернаторів Канади висловився, тільки той може бути добрим канадійцем, хто не забуває за своє походження, але ним гордиться.

Більшість з тих, з якими я говорила, дуже мало визнаються на політичному поділі в Европі і не цікавляться ним. „Кажете, що всі українці поза межами українських земель повинні бути амбасадорами свого народу", заявив мені інший молодий знайомий. „Але амбасадори", казав він далі, „поза межами своїх країн не заступають жадних партій, а тільки свої держави. Канадійський амбасадор в Парижі не є ліберальним амбасадором, чи консервативним, тільки канадійським. Тому, коли українці поза межами своєї землі мають бути амбасадорами України, то нехай будуть амбасадорами усього народу, а не партій, чи груп".

Ці речі й багато іншого пояснило мені, що те, що багато з нас, нових імігрантів, зве „байдужністю" до українських справ нашої, тут родженої й вихованої молодої генерації, в суті речі не є зовсім байдужність до долі народу з якого вони походять, тільки неохотою встрявати в наші межиусобиці, які вони уважають зайвими, нелогічними, чужими, чи навіть обявом політичної незрілости. Це треба нам памятати і не братися заскоро, без пізнання обставин, видавати про ці справи осуд, а що гірше, знеохочувати своїм невідповідним поступуванням роджену тут молодь до праці для української справи.

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету на пароплаві „Дженерал Герсі" до порту в Ню Йорку, в понеділок, 27-го червня (до причалу при 21-шій Ст.):

Ковалевич Семен, Олена, Ярослав; Гошуляк Юліян, Юлія; Вучкевич Стефанія; Хлистун Йохим, Параска, Вячеслав; Стецюк Пасель, Каролина, Осип, Богдан; Александрович Теодор, Ева; Бойко Михайло, Олена, Марія, Михайло; Бущак Володимир, Аніза; Чучман Гілярій, Іванна, Надія, Ігор; Дачишин Каролина, Євген, Софія, Марта; Дерій Еміліян; Дубно Григорій, Емілія, Ольга, Любомира, Орест; Дубицький Юліян, Юлія; Ференчак Петро, Анна; Гаврилюк Степан, Ірина, Олександра; Ніщинський Микола, Марія, Анна, Нестор Борис; Гриндьо Іван, Анна; Ярема Михайло, Дмитро, Олександра; Калавур Богдан; Копач Володимир, Ірина, Марта; Крат Іван, Анна, Ліда, Микола, Павло; Кисіль Павло; Лотоцький Михайло, Наталія, Ольга; Матіоло Катерина; Моканюк Катерина, Віра; Михайлів Володимир, Софія, Богдан; Петеш Василь, Катерина, Марія, Надія; Приходько Віктор; Рейнарович Осип; Роговський Володимир, Віра, Юрій, Ляриса, Степан; Скасків Євгенія, Богдан, Мирослава; Шипула Степан; Воробей Татяна; Висоцький Дмитро, Стефанія, Марія; Цюпа Василь; Хировський Володимир, Марія; Дорожинський Олег, Марія, Богдан; Дорозовська Ольга; Генек Іван, Анна; Калимон Роман, Ольга, Анна; Казимир Роман; Мартюк Сильвестер, Володимира, Звенислава; Мегик Петро, Дарія; Муращук Михайло, Лідія; Музичка Іван, Ольга, Іван, Євген, Лідія, Маріян; Рицар Ізидор, Олександра, Ігор; Середович Михайло, Ірина; Соневицький Юліян, Стефанія; Синенький Володимир, Лідія, Галина; Шабатура Павло, Ярослава, Галина; Шипула Михайло, Ярослав; Зелинський Борис, Раїса, Ярослава.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ТАРЗАН, ч. 2120. Небезпека з дерева.

Перестрашена, недосвідчена, міська дівчина кинулася бігти через приземні корчі.

Та вкінці, подерши на собі одяг, вичерпана з сил, вона впала під деревом.

Досвітком леопард-самиця Шіта, вийшла на охоту й занюхала людське мясо.

Коли вона підійшла непостережено до своєї жертви, вона почала повзати цаль за цалем.